

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR“ ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET“ KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:

Megyeház.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadóhivatal:

Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, fűtőca 2-ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetési díj:

háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.

Nyiltér minden sor 10 kr.

Megyei nyugdíjalap.

Tudvalevő dolog, hogy megyénk közönsége méltányolta ama elvet, hogy mai időben az alapos szakképzettséget igénylő közigazgatási hivatal nem üzlet vagy vállalat, hanem elhivatás s nehogy azok, kik életüket és erejüket a megye szolgálatának szentelték, aggságuk vagy tehetetlenségük idejében nélkülözéssel küzdeni kényszerülve legyenek — bizottságot küldött egy megyei nyugdíjszabályzat szerkesztésére.

Mint tudjuk, e javaslat kész és széjjel is van küldve a megyebizottsági tagoknak. Eddig azért nem volt tárgyalva, mert megyénk Tolna-megye példájára felterjesztést intézett a kormányhoz, hogy az a megyei tisztviselők nyugdíjkepesége iránt törvényhozási úton intézkedjék — azaz állami országos nyugdíjalapot teremtsen.

A kormány azonban a kérdés megoldásánál — szerintünk egészen helyesen — az autonómia alapjára helyezkedett s a megyei tisztviselők nyugdíjazását megyei autonómikus ügynek tekintvén, felhívta megyénket, hogy tisztviselőiről ömaga gondoskodjék. És méltán.

Hiszen a tisztviselők kvalifikációjáról szóló 1883 évi 4. teziknek nincs is értelme, a tisztviselők nyugdíjalapja nélkül.

Ha a megye biztosítva van, hogy jövőre kvalifikált, megbízható embert kap, viszont a kvalifikált tisztviselő sem lehet „vogelfrei“ s megkívánhatja, hogy állásának a megyével szemben bizonyos garanciája legyen.

Mert hiszen a nyugdíjszabálynak punctum saliens-e különösen az, hogy a tisztviselő nem dobható ki „Hüvelyk Matyi“ módjára a nagyvilágba tehetetlenül, hanem, ha már a „restauráció“-nál önhibája nélkül elejtetik, legyen legalább egy mézessepp keserűségének poharában; legyen igénye arra, hogy a megye őt ilyenkor nyugdíjazni köteles.

Es aztán nyugdíjszabály nélkül a mai közigazgatás csak homokra van építve. Mind inkább kevesbedik azok száma, kik vagyunknál és önálló-ságuknál e pályára léphetnek . . . no már ha e pálya minden irányban akadálylალ véteket körül, ha a szegénysorsu, sokszor önhibája nélkül tönkre-jutott gentrynk szisztematice lehetetlené tétetik, hogy e pályára lépjen — akkor bizony csakugyan rövid idő alatt megkondul a halálharang a megyei önkormányzat felett s lesznek aztán kitűnő állami hivatalnokok, de a gentrynak politikai hatalma és magyar államfentartó vis inertiaeje örökre sirba temetetik.

Biztos nyugdíjalap és jó kvalifikációsális törvény — e kettő kell, hogy az önkormányzat továbbra is fenmaradjon. Ha a tisztviselő kvalifikált és jövőre biztosítva van, ha a megye nyugodtan teheti le köztisztviselőinek kezében az imperiumot s ha a tisztviselő nyugodtan nézhet a jövő esélyei ele — akkor a megyei önkormányzat is jó kormányzat lesz, akkor nincs szükségünk államilag kinevezett hivatalnokokra.

Mi tehát azt hisszük, hogy az e hó 29 én öszszjövő megyei közgyűlés egyhangulag fogadjja el a nyugdíjszabályzatot. A javaslat jó, alapos es kimerítő. Eszrevetelünk az ellen csakis két irányban van.

Eöször az, hogy a most szolgáló tisztviselőkkel szemben tulszigoru. Óda kellene a vonatkozó paragrafusokat módosítani, hogy az eddigi szolgálati évek betudása illetve ezen szolgálati időre eső nyugdíjjarulékok iránt kedvezőbb és méltányosabb feltételek alapitassanak meg.

Másodsor meg az, hogy a városi tisztviselőkkel sajátos állást foglalt el, amennyiben csakis a polgármestereket és kapitányokat veszi be a nyugdíjazhatók közé. Vagy ki kell terjeszteni a városok öszszes tisztviselőire, vagy pedig a városi tisztviselők nyugdíjaztatását egészen ki kell hagyni belőle s a kérdést a városokra bizni Szerintünk ez ufőbbi módus a helyesebb.

Meg vagyunk róla gyözödvé, hogy a megyei teremben az igazság és méltányosság szelleme, de a politikai magasabb érzék inspirációjá is fog lebegni, midön e javaslat szönyegre kerül s megyénk sem fog hátramaradni ama megyék mögött, hol a nyugdíjintézmény tényleg már is életbe lépett.

Hedry Bertalan.

Vandrák András.

† 1884. szept. 15-én.

Épen egy év előtt ünnepeztük az elismerő tisztelet érzelmével, tanári működésének 50-ik évfordulóját és ime egy évvel reá, ravatala előtt álltunk szomorodott szívvel. Hogy mi volt és ki volt Vandrák András, azt e lapok hasábjain elmondtuk már jubileuma alkalmával. Ezúttal csakis ama rendkívüli befolyásról akarunk szólni, melyet mint tanár, több generációra gyakorolt. Alljon ezen befolyás jellemzésül egyik legkitűnőbb tanítványának: Irányi Danielnak, az ünnepelethez intézett üdvözölő beszédéből egy-két passzus.

„Kévs tanárnak jutott osztályrészül, hogy félszázadon át működék megszaktítás nélkül; meg kevesebbnék, hogy annyi idő mulva a tiedhez hasonló testi és szellemi erővel birjon.

Pedig hát nem kimélted magad hivatásod rovására. Mert mialatt buzgón és fáradhatlanul tanítottál másokat, nem szüntél meg tanulni magad is, nem sajátíva el, a mit csak az eredetiség hű-hűszata teremtet, de elfogadva, a mit a józan kutató szellem napfényre hozott; kutatva magad is és megbirálva mindent; azt, a mit mások fedeztek föl, s azt is, a mit magad találtál. Magad nem kimélted magadat, de kimélt az idő, miutha velünk együtt érezne, hogy még nagy szükség van reád.

Eljöttünk továbbá, hogy szeretettel párosult tiszteletünket és mély halánkat tolmácsoljuk azon igaz és bölcs tanításokért, a melyekben egykor részesítettél.

A bölcsészeti tudományokat adad elő főkép; kerülve az üres spekulációt s a meddő szörszálhasogatásokat, a gondos megfigyelés útján megállapított tények és törvényekkel ismertette meg. Használva hallgattunk minden tudományt, de a mi leginkább leköttött s legmélyebb és tartósabb benyomást tett ifjú lelkünkre, azok a te erkölestani leezkéd voltak.

Bölcsészeti erkölestán volt az, mely az egész emberiummel közös forrásból, a józan ész s a tiszta szívből meríti az igazságokat, a melyekben Isten maga véste azokat, mellejök adva ellenörül és sanctio gyanánt az örökké éber s megvesztegethetlen lelkiismeretet.

A mit ez, az ész világból megfigyelt, lelkiismeret helyesen, azt tenni, a mit rosszal, kerülni kell. A lelkiismerettel, a kötelességérzettel ninesen alkudozának helye, annak feltételül kell engedelmeskedni — mondád.

Embereket akartál nevelni, a kik öszintén és hön keresik az igazat, s ha megtalálták, bátran hirdetik. Embereket, a kik a jót magáért szeretik s az élet minden viszonyai között habozás nélkül cselekszik. Embereket, a kik meggyözödéükért vagyont, nyuzalmat, népszerűséget s ha kell, életüket feláldozni készek. Nem ezin, nem rang, nem gazdagság, nem hírnév az, a mi boldogit, hanem a teljesített kötelesség érzete. A nélkül, hogy az élet követelményeit szem elől tévesztenék, az eszmények valóítására kell törekednünk.

Ezt hirdetted nekünk, s mi áhitattal esüngtünk ajkidon s hittünk szavadoak, mert beláttuk és éreztük, hogy igazad van. És bár magad is még fiatal valál, öszinte tisztelettel viseltetünk irántad mert tudtuk, hogy a mit mondasz, azt hiszed, a hogy tanítsz, úgy cselekszel is.”

Temetésén imponáns tömeg jelent meg, megadva neki ama osztatlan tiszteletet, melyet teljes életében birt.

Iparosainkhoz.

(H. B.) Ujabb idökben az iparosoknak — az iparszabadság elvén alapuló 1872-iki ipartörvény következtében — sok anyagi bajjal kellett küzdeniök; sokan tönkre mentek; némely iparágak hanyatlottak, s a kereset nagyot csökkent. Öszszszerte megindult a mozgalom ezen ipartörvény ellen s az iparszabadság korlátozása hangosan s erősen követeltetett.

A kormány engedett az általános áramlatnak s így jött létre az 1884 17. t. cz., melyben a panaszok és bajok orvoslására következő intézkedések

hozatnak be: tanonezbizonyítványok, két évi gyakorlat igazgatása, iparhatósági bizonyítvány, munkakönyvek iparos segédekül, hetivásár látogatásának korlátozása, iparbejelentési s engedélyezési díjak, ipar-estületek kötelező erővel, békéltető bíróságok, iparhatóságok új szervezete — s mindez az iparos önkormányzati közreműködésével.

Legfontosabb része ezen törvénynek az ipar-estületek és iparhatóságokról szóló rész.

E két intézmény mikénti alakításáról kívánnunk szólni, s iparosaink figyelmét e két intézményre annálisinkább felhívjuk, mert a törvény már a jövő hónap 1-én fog életbe lépni. Ideje tehát az ipar-estületek megalakításáról, és az iparhatóságok mellé választandó iparhatósági meghívottakról a legrövidebb idő alatt gondoskodni.

Évek óta vágyott a hazai iparosság ily testületek létesítése után és habár a testületek feltetlen létesítése nem is rendeli el a törvény, anyoi bizonyos, hogy azok oly fontos hatósági jogkörrel vannak felruházva és feladataik (l. a 126. §-t) oly rendkívüli befolyást vannak hivatva, a helyi és általános ipari viszonyok rendezésére és fejlesztésére gyakorolni, hogy iparosaink bizonyára sietni fognak e testületek létesítését, még ezen évben keresztülvinni.

Az iparosok kétharmadrészének kívánatára lehet egy-egy városban vagy községben ily testület létesíteni. A létesítés gyakorlati keresztülvitele ügy képzeltető, hogy az iparhatóságok (szolgabíró, városi tanács) által e célra összehívandó általános ipargyűlés fog a testület létesítése iránt határozni, vagy hogy egy e célból körözendő íven nyilatkoznak az iparosok a testület létesítése mellett vagy ellen.

Mivel az iparosaink évek óta mindenfélől sürgetik ily kötelező testületek létesítését, remélhető, hogy annak létesítésére maguk fogják a talajt előkészíteni.

Mihelyt az iparosok kétharmadotbsége a testület létesítése mellett nyilatkozott, egy az iparosok által e célra önként alakítandó bizottság foglalkozhatik leghelyesebben a létesítés előmunkáival.

A bizottság azután az iparhatósággal egyetemben fölkéri az illetékes kassai ipar- és kereskedelmi kamarát, a testület létesítését támogató véleményének mielőbbi beküldésére és e vélemény becsatolása mellett a megyei közgyűlés, ugyanezak az iparhatóság és a létesítő bizottság által írásban az iránt kerestetik meg, hogy az ipartörvény értelmében a testület létesítéséhez hozzájárulását jelentse ki. — Ez az ipar-estület alakításáról.

Nem kevésbé fontos az iparhatósági megbízottak intézménye.

Ez az intézmény egészen új es célja, hogy az iparhatóságot (szolgabíró, városi tanácsot) a megbízottak gyakorlati tanácsesal támogatassak és által az ipar terén megoldandó feladataik megoldásában helyes irányban segítsék.

E megbízottak veszik át nagyrészt mindazon teendőket, a melyekre nézve az iparhatóság egyeb hatósági teendői következtében vagy nem is érne reá, vagy a melyeknél különben is szakértők tanácsával kellene élnie.

Nagy jelentősége van ezen új intézménynek azért is, mert ez azért iktattatott a törvénybe, mivel az iparosok az önkormányzatot ügyeikre nézve sok irányban biztosítani kívántak. Ezen intézkedés nagy hatalmat ad az iparosok kezébe, most már rajtuk a sor, hogy e feladatok teljesítésére ügybuzgó iparosok illetve kereskedők választassanak, kik nem kiesnylik e tisztükkel járó teendők lelkiismeretes teljesítését.

A törvény értelmében minden elsőfoku iparhatóság mellé 20 iparhatósági megbízott választatik, ha székhelyen 10 iparos (kereskedő) lakik. Ezen eset forog fel Eperjesen.

A mi már most a választást illeti, a választások kitűzéséről es ellenörzéséről az elsőfoku iparhatóság tartozik gondoskodni, de a kezdeményezést megtehetik maguk az iparosok is. A választás mindazonáltal bizonyos cenzushoz lesz kötve; a minisztérium minden egyes választókerületekre nézve külön állapitandja meg azt az adóminimumot, mely a szenvedő választóképességre jogot ad.

Ezekben ismertettük röviden az új ipartörvény legfontosabb intézményeit. Felhívjuk városaink iparosait, hogy ezen téren minél előbb indítsák meg a szervezkedési mozgalmat.

Levelezés.

Uj-Tátrafüred, szept. 16-án.

Uj-Tátrafüred en rendkívül szép, meleg őszi napok járnak és a turisztika még mostan is fényesen őrli diadalát. A nagyszalóki, lomniezi, sőt a gerlachfalvi legmagasabb és gyakran életveszélyes megmászása Tatra csúcsaira is folyvást történnek még kirándulások melyek közül pedig különösen a gerlachfalvi legmagasabb csúcsra — az augusztusi havazás után — már szept. elején nem akad vezetők. Két nap óta a német „Kultur“ fiatal bajnok-jelöltjei, a szakáltalan, bajszatlan, szemüveges és fehérsapkás porosz „buischok“ — szintén itt időznek a magas Tátra tövében és annak legmagasabb ormáin, hogy annak természeti tündérbájában gyönyörködjenek s meghazudtolják egyúttal a Góthe fele német kultur ezen jellegét „Nil admirari!“

Ha nem Paczkowski József, nagylengyelhoni ifju, berlini bölcész is, ki augusztus havában még mint tudóhurutos és tudózzadmányban szenvedett beteg, az uj-tátrafüredi „tudósítványok“ on úzte a „tudóгимnasztikát,“ hogy elpettyhűdött esont- és izomrendszerét is acélozza, ma már az uj-tátrafüredi „téli vendégek“ nagy bámulatára nap-nap mellett, egy-egy nagyon fárasztó s csakis jól megválasztott, tapasztalt vezetővel létesíthető hegymászást mutathat fel, melyeket az eget ostromló Kárpát legmagasabb csúcsain teljesített. Ezek közül kiemelendők főleg a következők: szept. 11-én a felkai völgyből megmászta a „lengyelnyerget“ és a „taréjkán“ at a „tarpataki völgybe“ ment le; — szept. 12-én a „lomniezi csúcsot“ és a „kópataki tavat és völgyet“ — szept. 13-án a „gerlachfalvi“ legmagasabb Tatra-csúcsot járta meg a „virágos kertből,“ visszajövet pedig a csupa görgeteggel fűdött és csaknem járhatatlan „batizfalvi völgyet“ is, végre ismételtén fölkereste a tarpataki „mórénákat,“ a hajdani glecserek által amphitheatrumszerű félkörben felhalmozott jégsáncokat is stb., hogy geognosiai és geológiai tanulmányokat tegyen s különösen Kolbenhayer Károly és Partsch János tátrahegységi tanulmányait folytassa, kiegészítse.

Balogh Andor.

Különfélék.

Köszönetnyilvánítás. Tekintetes Piller Kálmán úr mint uj liesérthi birtokos, az ottani r. k. iskola felépítésére 50 frtot o. é. adományozni kegyeskedett, miért neki alulírottak az illető hitközség nevében hálás köszönetet mondanak azon őszinte kívánattal, hogy a Magasságbeli a nagyszívű adományozó: becses úri családjával egészségben, boldogságban és növekedő jólétben sokáig éltesse! Liesérthen 1884. szept. 6-án Plaveczy József, plébános. Bili János, gondnok. Szabol János, bíró.

Iskolaünnepély Berzeviczén. Berzeviczén f. hó 17-én avatták fel ünnepélyesen az állami elemi népiskola díszes új épületét, mely Brez Sándor eperjesi városi építész terve szerint, a magyar állam költségén épült. Homlokzatára a községi birtokosok márványtáblát alkalmaztak az adományozó miniszter s a buzgó tanfelügyelő, Berzeviczy Tivadar érdemének megörökítésére. A felavató ünnepély és a két férfiú — mint az iskola alkotói — személyei iránti lelkes óvatióvá alakult. A ünnepélyt Veni Sante előzte meg, azután iskolába vonult a menet, hol a miniszter és tanfelügyelő megkoszorozott képei alatt, a tanfelügyelő megnyitó s felavató beszédére Pernyik Endre berzeviczei rom. kath. lelkész válaszolt, megható, lelkes szavakban esetelve a községi lakók hálaát s az iskola jelentőségét. Az iskola-épület virágokkal és lobogókkal volt feldíszítve, taraczkok durrogtak; az ünnepélyt kedélyes lakoma zárta be a tanfelügyelő hazánál.

Az antiszemita képviselők pártta-szervekedéséről beszél Istóczy 12 röpirata. Az ott foglalt programmból kiemeljük a következőket. Első tennivaló lesz az „országgyűlési antisemita pártkör“ újjászervezése, még pedig két társelnökkel, miután a párttagok kétféle politikai árnnyalatt bírnak. Az alakuló házban két antisemita körjegyző lesz: Vadnay Andor és dr. Riez Géza, s ha az öreg Boér Antal megbetegszik, helyette a korra nézve utána következő dr. Nendwich Károly lehet a kör-elnök. Az antiszemita egy elnök- és egy j-gyző-jelöltet állítanak föl a ház tisztviselőinek választásánál s arra számítanak, hogy a titkos szavazás mellett a titkos antiszemita is rájuk szavaznak, a miből meglepetések következhetnek be. A fölírti vitánál az antisemita képviselők külön fölírti javaslatot terjesztenek elő s talán lesz módjuk arra is, hogy a köztük uralkodó politikai nézetkülönbség kifejezése mellett közösen fejtsék ki benne álláspontjukat.

A városi tanácsnokok minősítése. Tudvalevőleg a minősítési törvényben a városi tanácsnokokról említés téve nincs; ekként tehát kétségessé vált, minő minősítés követelendő ezektől. A belügy miniszter ennekfolytán kimondotta, hogy a törvényben az említett állások betöltésére megkívántató minősítés azért nem iratott elő, mert a városi tanácsbeli állásoknál tekintettel kellett lenni az autonóm városi közigazgatásnak többnyire jelentékeny gazdasági körére. Egyebiránt, jegyzi meg a miniszter, a törvény nem állja útját annak, hogy a

városok maguk határozzák meg a különféle tanácsnoki teendők szerint a megfelelő qualificatiót.

Rablas. Kozik Imre cipészszegéd Héthársról Péchujfalvára való menetele alkalmával d. u. 4 órátajt, az országút sánczába ledőlven elaludt. Alvás közben két előtte ismeretlen paraszt 8 fit értékű zs-bőráját, nádpálcáját és apró pénzt ellopva és épen menekülni akart, midőn a megrablott felebredt. Azonnal észrevette a történeteket s visszakövetelte az ellopott holmikat, a tettesek azonban köveket ragadva agyonverésel fenyegették s tettök kivételében azonban az épen arra jött Gabovesák József péchujfalvi lakos által megakadályoztattak, kinek segítségével sikerült az elrablott tárgyakat vissza kapnia. A tettesek hűsre kerültek.

Templombetörés. Czibulka János Nyirjesen a sekrestye ablak rostélyainak feltörése mellett a templomba bemászott. Tettét észrevették. A lelkész a bíróval együtt azonnal a templomba mentek, de semmi gyanust nem észleltek. Czibulka megszökött s a csendőrségtől üldözötve Lang község egyik koreszmájának udvarán holt részegen feltaláltott. Megmótázása alkalmával egy kulcsot találtak nála, melyről későbbben bebizonyult, hogy a tettes azt a templomban lévő Maria oltára alatt lévő pénzszekrény felnyitására használta. Bevallotta, hogy a leirt helyen már 15 óta üzi a lopást.

Gyújtogatás. Lenártó községben e napokban éjjel 11 órakor tűz ütött ki Blanda András házában. A csendőrség az esetet puhaolva, Blanda András nejétől értesült, hogy ez előtt 3 hóval egy o tani rokonánál többen mulattak, s ezen mulatságon Sutják Miklós ottani lakos is jelen volt, ki az esti órákban Blandánét, azon ezéleből, hogy vele nemileg közösüljön, az udvarra hívta. A nő nem tett eleget kívánságának, mire Sutják azon fenyegetéssel, hogy vele is az történik majd, mi néhány év előtt Franko ottani lakossal megtörtént, eltávozott. Ugyanezen nő állítása szerint a tűz megtörténte után, Sutjakkal találkozára, neki eljárásáról szemrehányást tett, mire utóbbi oda nyilatkozott, hogy szerencsésnek érezheti magát, ha nagyobb kára nem történt. Sutják — mint rossz előéletű egyén — elfogott.

Kettős házasság. Zboró községben történt, hogy az ottani zsinagógában Berstein Herman nevű egyén azzal vádoltatott, hogy több helyen több nővel házasságot kötött. Nem lévén igazolványa, a csendőrség által letartóztatott. Vallatása alkalmával oda nyilatkozott, hogy első törvényes neje Pozsonyban meghalt, második neje — kivel Berezán egybekelt — még él. Berezáról Szatmármegyébe költözött, hol ismét egy nővel egybekelt. De ezt is elhagyta s 5-6 év óta csavarog. Mint csavargó és polygamista a járásbírósnak lett átadva.

A toloncz-ügyek elintézésének gyorsítása. A belügyminiszter körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben felhívja szokot, hogy a fővárosi rendőrség által toloncz-ügyben hozzájuk intézett megkereséseket soron kívül záros határidőben, a mulasztást elkövetők felelősségre vonása, illetőleg az okozott költségek megtérítésének kötelezettsége mellett, intézzék el; mert a fővárosi rendőrség által az egyes hatóságokhoz az illetőség kiderítése céljából intézett megkeresések késedlmes elintézése folytán, a főváros területén a tolonczok létszáma utóbbi időben rendkívüli mérvben emelkedvén: ezen eljárás lassúságának meggátolása és a tolonczok létszámának leparasztása szükségessé vált.

Az auszódi javító intézet. A belügyminiszter a f. évi január hó 1-től kezdve már használatban lévő feunnebbi intézet célját és rendeltetését minél szélesebb körben megismertetni kívánván: e végből az alapszabályokat figyelmes tanulmányozás és a szükséges intézkedések megtétele végett a törvényhatóságoknak küldte meg. Ezen intézetbe a budapesti itélő tábla területén lévő összes törvénykezési és közigazgatási hatóságok eszközölhetnek beszállítást. Ezenkívül 120 frt évi díj fizetése mellett, mely összeg különös figyelemreméltó körülmények, pl. szegénység, között 60 frtra is szállítható le, ifjak felvétele egyesek részéről kérhető is ezen intézetbe. Ennyit tartottunk megjegyzendőnek az intézet ismertetése és a közönség tájékoztatása érdekében.

Mit kívánnak a leányok, mit az anyák, mit az atyák? Leányok közönségesen mást nem kívánnak mint udvarlókat, anyák csak kéroket, atyák ellenben elartókat. Már pedig udvarlót, kéroket, elartót egy személyben találni igen bajos; mert udvarolói könnyű; nem sokkal nehezebb megkérni; de elartani — mostani időben — nagyon nehéz feladat. Ugyanis, ha udvarolunk leányoknak, csak neki udvarolunk; ha megkérünk leányt, csak őt kérjük; de ha elartjuk, akkor cipész, szabót, ékszerszmid elartatunk. Leányaink nagyon is udvarolnak önmaguknak, semhogy nekünk is kelljen azt tenni; nagyon is sokat kérnek, semhogy mi kérhetnők őket; de még többet kívánnak elartani, mintsem, hogy mi bírnök őket elartani. — Az udvarlási kellekek olcsók, de a kirtartásaik sokba kerülnek; mert udvarolni egy és ugyanazon módon lehet mindenütt; míg ellenben a kirtartás változó, amint a divat változik, azért van annyi udvarló és kevés kéro!

Somoskeő Budapestben. A „hires ember“ most kevésbé pikáns, de annál hasznosabb ügyben jár el nálunk. A jövő évi országos kiállításon akar

részt venni, mint az „önműködő motor“ föltalálója és szabadalmazott gyártója. Gyára Manchesterben van és nagy forgalomnak örvend. Somoskeő a kiállításon egy különpavillont szándékozik építtetni gépeinek. — Bécsben ezuttal nyugtot hagyta Somoskeőnek. A rendőrségnek csak annyi baja volt vele, hogy táviratozott Budapestre, vajjon kell e itt Somoskeő? A válasz tagadó volt. — A budapesti kir. büntető bíróságnál csakis bírói zártörés miatt van ellene vizsgálat folyamatban, de ez is olyan stádiumban van, hogy nines mit tartania tőle. Budapestben Somoskeő nagyon visszavonultan él. Mióta gyáros lett, nagyon megkomolyodott és — meggzadagodott. Csak úgy csillognak rajta a sokkarátu gyémántkövek! Még egy lényeges változás állott be nála. Megnősült. Lady Alice York lett a felesége, ugyanaz, a ki két évvel ezelőt is kísérője volt. Somoskeő csak egy-két napig marad Budapestben, azán visszamegy Bécsbe, innen pedig Londonba s csak a jövő tavasszal rándul le ismét hozzánk a kiállításra.

Az elveszett vagy eltovajlott tárgyak kipuhatolására igen ezélszerűrendeletet bocsátott ki az ausztriai es. kir. belügyminiszterium. A házalók és zsbárosoknak, rendőri ellenőrzés céljából meghagyja, hogy az ellopott, vagy elveszett tárgyakra vonatkozó s nekik kézbesítetteit hivatalos értesítéseket megtartani, s az ellenőrző rendőri közegeknek esetről-esetre felmutatni tartoznak. Ezen miniszteri rendelet folytán a helytartó-tanács pedig oda utasította a végrehajtó közegeket, hogy az ily értesítvények elismervények mellett kézbesíttessenek. Mily szakszerű rendszert lehet Ausztriában, hol ily pedaus aprólékoságokig terjedhet a közigazgatási rendszert figyelme. Nálunk a zsbárosok és házalók szabadon üzhetik mesterségüket. Az elveszett vagy ellopott tárgyakról első sorban a hírlapokból szoktak értesülni, — persze ezt többnyire a rendőri hivatalos titkok hűséges megőrzésének köszönhetik. — hogy tudhassák, meről fú a szél, és mit kell tenniük ellenében. De meg is szokott ám aztán kerülni a kezekbe került lopott vagyon!

A tolonczügy rendezése. Torontálmegye részéről figyelemreméltó előterjesztés tétetett a szakminiszterhez, a tolonczügy kimerítő és tüzetes rendezésének érdemében. „Nem lévén ugyanis tüzetesen megállapítva — ugymond az előterjesztés — hogy mely esetben köteles a község az odatolonczozott egyént minden körülmény közt elfogadni, a toloncz gyakran vagy szabadon bocsátatik, vagy visszaküldetik a kiindulási helyre. Kimondandó lenne, hogy a rendeltetési község azon esetben is köteles legyen a toloncz elfogadására, illetőleg átvételére, ha a községi illetőség minden kétséget kizárólag és okmányszerűen egyelőre meg nem állapítható, oly támpontok azonban léteznek, melyek azt valószínű teszik.“ Általában pedig az illetőségi ügy alapos rendezét is sürgeti a felterjesztés.

A megyei és járási tisztviselők napi díjai. Ujabbán előfordult eset alkalmából a belügyminiszter kimondotta, hogy az utálánnyal ellátott megyei tisztviselők és pedig a központiak az egész megye, a járásiak pedig saját járásuk területén teljesített hivatalos eljárásukért, a házi pénztár irányában fuvarköltiséget és napidíjat fel nem számíthatnak.

A kolera. A Franciaországban kiütött ázsiai kolera keletkezési helyén Toulonban és vidékén ugyszolván megszűntnek tekinthető. Nem ugy velünk szomszédos Olaszországban, hol egyre terjed a ragály, pusztít és öl. Legújabb hírek szerint már az ausztriai határ közvetlen közelén is fordultak elő kolera halálozások, s így az idő valóban itt van, hogy a védekezéshez teljes komolysággal hozzá lassunk.

Kormányozható léghajó. Egészen kétségtelennek látszik, hogy a kormányozható léghajó föltalálása tény. Az első kormányozható léghajó augusztus 9-ikén emelkedett föl Meudonban; formája olyan, mint egy hosszú szivaré, mely egy kerékkel és egy kormánylapattal van ellátva. A léghajót, kívülről nem látható, rendkívül erős gép hajtja. A léghajót a hadügyminiszterium léghajózási osztálya készítette Meudonban. A léghajósok előbb fölemelkedtek a Leudon melletti hegy fölé, mielőtt a hajtókerekeket mozgásba hozták volna. A látvány, amit nyújtottak, valóságilag csodálatra méltó volt. A léghajó előbb keletnek röpülése hasonlított lehetett egy vágató ló gyorsaságához. Azután egyszerre, mint egy gözhajó megfordult, s Bicetre és Vilacomblay felé haladt. Nemsokára ismét megfordult, s ugyanazon a helyen szállott alá, egyerdő tisztásán, ahonnan kiindult. Az egész kejutatazás 35 másodpercig tartott s olyan pontossággal és biztonsággal történt meg, hogy minden jelenlevőt bámulatla ragadott. A léghajó kormányozhatósága ezzel kétségbe nem vonható tényné vált, feltalálót, kik az első utat megtevők, élénk szerencsekívánatokkal halmozták el; ezek, Rengard és Kerbs Arthur századosok, a léghajózási osztály igazgatója és aligazgatója. Ok már hat éve lankadatlan szorgalommal dolgoznak új találmányukon, melynek hordereje alig becsülhető meg most még eléggé, különösen ha a többi utak is olyan jól sikerülnek, mint az első próbáknál. A párisi lapok lelkesen üdvözlik az új találmányt, mint a francia ipar egyik legkiválóbb vívmányát.

Az új ipartörvény által, amely f. évi október hó 1-én lép életbe, az iparhatóságok több oly

teendőkkel bíztattak meg, amelyek által munkásságuk eddig igénybe véve nem volt. Ilyenek: a képesítéshez kötött iparosokról, a gyárosokról, a kereskedőkről és egyéb iparosokról külön-külön vezető iparlajstromok, a tanonc-lajstromok, a segéd-lajstromok vezetése és a munkakönyvek kiállítása; továbbá az ipartestületek alakítása, a befolyó díjak és bírságok elszámolása.

Az időközben lemondott vagy elhalt megyebizottsági tagok helyének betöltése kérdéséhez. Több megye közönsége, az időközben elhalt, lemondott, vagy tagsági képességüket veszített választott bizottsági tagok helyeit, évközben tartott pótválasztás útján tölttén be, a belügyminiszter az 1870: XLII. t. cz. 29-ik §-ára hivatkozással kimondotta, hogy az ilyen pótválasztások nem foghatnak helyt, — s az így megüresült választott bizottsági helyek csakis az év végén eszközözendő általános kiigazító választásokkor töltendők be.

A csendőrségi havi jelentések beküldése. A belügyminiszter elrendelte, hogy a kerületi csendőrpáncsokosok a területükön előfordult eseményekről főlve havi jelentéseket minden hó 10-ig az illető megye alispánjához tudomás végett beértesítsék.

A fegyelmi törvények módosítása. Torontálmegye közönsége a közigazgatási tisztviselők és közsegi előjárók fegyelmi vizsgálata esetében, az azoknak hivataluktól való felfüggesztése körül kövendő eljárás szabályozása iránt mozgalmat indított meg, melyhöz közelebb Aradmegye törvényhatósága is esatlakozott, feliratot intézett a belügyminiszterhez, melyben kérelmeztetik, hogy a közigazgatási tisztviselők fegyelmi ügyeire vonatkozó törvényes rendelkezések, a büntetőtörvénykönyv rendelkezéseivel lehetőleg összehangba hozassanak.

A „Magyar Salon”-ból, melyet Fekete József és Hevesi József gondnal szerkesztenek és jó izléssel állítanak ki, ismét megjelent egy havi füzet, az ötödik számu. A tartalom és képek első része, a jövő havi bajai ünnepély alkalmából. Tóth Kálmánra vonatkozik. Elöl látható Tóth Kálmán ülöképe Pataky László rajzában. Ez arcképhez Szana Tamás irt élet- és jellemrajzi vázlatot. A füzet többi tartalma: „Rofai Kalára” székely népballada, B-nedek Elek gyűjtéséből. (képpel); „A vámnál” című öletkép, Pataky László rajzolta; „A magyar földbirtok megterhelése”, közigazgatási dolgozat, dr. Hellai Ferencz-től; „Az apja fia” Jókai regényének folytatása, (két képpel); „Felső-magyarországi képek”, „Leszáll a nap”, vers gróf Vay Sándortól; „Laube Henrik”, reminiszeceniák, Ötvös Adolf-tól, arcképpel; „Az első pillangó”, elbeszélés Tóth József-től, három illusztrációval; „A Wagner-kultusz Németországban”, Tábori Róbert-től; „A Jäger-fele ruházódásról”, dr. Kodolányi Antaltól; „Egy régi magyar emlékről”, dr. Körössi Lászlótól; „Utazás a Duna jegén”, Borostyáni Nándortól, folytatás, három rajzzal; „Könnyű a madárnak”, Siposs Soma verse, esinos rajzkeretben; Lukácsy Sándor „Isten keze” című új népszimfőéből mutatvány; „Tudományos apróságok” (Deák Ferencz egy kis levelének másával), Kussuth L. Tivadar új vasuti kocsi-ja három ábrával, divat a egyébr apró közlések, „Az erdőben” című kép báró Mednyánszky Lászlótól, „Svajzi tájkép”, trefás rajzok sajtóhibákról, arcz- és börze-játékról, himnusz-talány, illusztrált adomák. Szóval a füzet tartalma bő, változatos, elének érdekű s illusztráció is számos van benne.

A „Pesti Hírlapot,” mely ez idő szerint a legelterjedtebb és legértelmesebb magyar napilap s mely a legkiválóbb publicistikai és szépirodalmi erőket egyesíti maga körül, melegen ajánljuk a magyar olvasó közönség partfogásába, mint oly demokratikus lapot, mely nem szolgál egy pártot sem, csak a magyar állam és nemzet ügyét s esz-rint mindenki pártkülömbőség nélkül élvezheti. A Pesti Hírlap, tekintve nagy terjedelmét — mindennap 14—16, vasár- és ünnepnapokon husz-huszonégy s hétfőn és ünnepek után is tízenkét oldalra jelenik meg — ma a legolcsóbb lap is. Negyedévre 3 frt 50 kr.; egy hóra 1 frt 20 kr.; tehát csak 20 kr-ral drágább, mint a legkisebb néplapok, melyeket terjedelmre négyzeresen mul felül Gazdag napiróvatán kívül folyton egy vagy két jó regényt közöl; naponként két-három sőt négy tárcát hoz; színházi, távirati és napihir rovata bővebb, mint a legnagyobb lapoké, melyekkel jól értesültésg dolgában is kiállja a versenyt. Benne a komoly, politikai ép úgy megleli a neki való olvasmányt, mint a szépirodalmat kedvelő nök, kiknek divatudosításokkal és hetenkint zene-melléklettel is kedveskedik. Vezérekkel felváltva: Pulszky Ferencz, Beksiés Gusztáv, Tóth Kálmán, Eötvös Karoly, Pesty Frigyes írják; tárczáit, karezo-latait: Mikszath Kálmán (Scarron), Bartók Lajos (Don Pedró), dr. Kenedi Géza (fel szerkesztő), Tábori Róbert (Columbus), Ludy Sándor és Gyöngyösi László belmunkatársak s a külmunkatársak közül: Agai Adolf (Csieser Bors), Kürthy Emil, dr. Varadi Antal, Tóth Béla, dr. Sziklai János, dr. Rado Antal, Györy Vilmos, Könyves Tóth Kálmán, Sebők Zsigmond, Roboz István, Milkó Izidor, Csáktornyai Lajos, Gabányi Árpád s általában az öregebb és ifjabb írók közül a kiválóbbak szolgáltatják. Szeptember elsejétől kezdve előfizetőnek azt a különös kedvezményt is nyújtja, hogy ezek minden va-árnap külön négyoldalos zene-mellékletet kapnak a laphoz, a legújabb és legjobb zongoradarabokkal, vastag finom papírra nyomva, úgy hogy azok negyedévenként egy-egy tartalmas zenealbumba lesznek köthetők mely méltán foglalhat helyet művel családjaink asztalán. A „tisztelet Hazból” és „méltas Hazból” cím alatt a jeles tollú Mkszath Kálmán által irt s országserte közkezdveltségre kapott országgyűlési karezo-latokat ezentúl idönkint apró művészi rajzok és karrikatúrák fogják még érdekesebbé tenni. Valóban méltó a Pesti Hírlap a legnagyobb pártolásra. A kiadó-hivatal (Budapest, V., Nándor-utca 7., Légrady testvérek) levelező lapon nyilvánított óhajra mutatványszámokat egy hétig ingyen küld.

— **Megejelent a Magyar telexkönyvi rendtartás,** kapcsolatosan az ingatlanokra vonatkozó végrehajtási eljárással. Elméleti és gyakorlati kézikönyv, tanulók, vizsgára készülőök, ügyvédek, bírák, hivatalnokok, és közsegi előjárók használatára. A mű átkarol mindent, a mi a telexkönyvekre vonat-

kozik és 634 nagy oetáv oldalon következő részekre oszlik: I. rész: A telexkönyvi intézmény kezdete és fejlődése. — II. rész: Telexkönyvi rendelet — III. rész: Az új telexkönyvek vezetését tárgyzó szabályok. — IV. rész: Végrehajtás az ingatlanokra. — A bonyolultabb részek szak-szerűleg szerkesztett irománpéldákkal vannak ellátva. A mű az irodalomban és a gyakorlati jogéletben hízagpótló. E mű ára 3 frt., bekötve 3 frt 50 kr. Gyűjőknek 10 példány után egy tiszteletpéldányra van igényök. Az aláírási ivec Szódi S. nyomdász-kiadóhoz Karezagra küldendők.

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**
Kiadótulajdonos: **Haitsch Lajos.**

N y i l t - t é r .*)

Hogy volt?

Nem ezivakodási viselkedésből vagy hiúságból, de tisztán a keeszkőzi kuruzslók állítólagos üzelmeit tárgyzó cikkre adott hivatalos jellegű „Válaszom” cizeljának megvilágítása végett kívánok hírlapilag a „Sárosmegyei Közlöny” tisztelet szerkesztőjéhez néhány sort intézni.

Valóban nagy esodálkozásomnak kell kifejezést adnom, hogy a fentebb jelzett hírlap t. szerkesztője, a ki iránt önzetlen hazafiságnál és tiszta jelleménél fogva mély tisztelettel viseltetem — egy közérdekű ügyben tett védelmi nyilatkozatom hangját félre magyarázván, engem a „Sárosmegyei Közlöny” 37-ik számában megjelent „Apróságok” című cikkben rosszakarattal illetőleg „malicziával” vádol. Nem saját igazolásomul, mert hiszen ezzel nem tartozom a t. szerkesztő urnak, de az igazság érdekében ki kell jelentenem, hogy a „Válaszomban” használt ezen kitétellet: „mert a kérdéses hírlapot Szvidniken senkiesem járátja” csupán azt akarja jelezni, hogy a keeszkőzi kuruzslókra vonatkozó közlemény későn jutván kezeimhez, — csakis tíz nap mulva intézkedhettem s így távol volt azon naiv gondolat, hogy a „Sárosmegyei Közlöny”-t előfizetőinek csekély száma miatt pellegére állítani és „feléje egy rugást intézni” akartam volna.

Ez utóbbihoz a t. szerkesztő ur — úgy látszik — nagyon jól ért Biztosíthatom a t. szerkesztő urat, hogy legkisebb gondom is nagyobb annál, hogy azzal törődjem, hol és hány előfizetője van a „Sárosmegyei Közlöny”-nek.

Hivatalos természetű „Válaszom” minden utógondolat kizárásával azt ezélozta, hogy az „egy előfizető” valóban szép iralyának gunytárgyává tétele nélkül, a kuruzslás által elkövetett kihágásoknak megelőzése és megtorlása tekintetéből hivatalos állásomnál fogva helyes utra tereljem.

A t. szerkesztő ur azt állítja, hogy cikkemben élezelni akartam és „ügyetlen élezelődésem” tárgyál az „Egy előfizető” szemeltem ki, a kit nem tudtam megezafolni, mert magam is beismerem, hogy Keeszkőzön üzik a kuruzslást. — erre nézve csak azt jegyzem meg, hogy en szeryen nézetem szerint alapos érvekkel és nem élcezekkel egyeztettem a cikkírótt megezafolni; abból, hogy én Bicsa Mihály keeszkőzi lakost az 1880-ik évben kuruzslás miatt 50 frtnyi pénzbüntetéssel sujtottam, az ő t. a pedig ilyenmü feljelentés hivatalomnál nem történt és a kuruzslásról sem én, sem alantas közgeim hivatalos vagy magán tudomással nem bírtak — korántsem lehet beismerésemre következtetést vonni. Hogy e részben ki követett el közülünk ügytelenséget, azt a nagyérdemű olvasó közönség böles bírálatára bízom.

Írállyommal sohasem díesekedtem és sohasem iparkodtam azt Kosuth ragyogó stilsztikájával egy színvonalon állónak felütnetni. Ha a versenyt kiállhatnám és ha sikerülne nekem e téren legalább némi sikert aratni, úgy bizonyára nem a „Sárosmegyei Közlöny” hasábjait venném igénybe irodalmi termékeimnek a közönséggel való megismertetésére, de eltekintve ettől, — biztosíthatom a t. szerkesztő urat, hogy mai képzettségem mellett sem késném a lefizetett tandíjat oly tanítóm-tól visszakövetelni, a ki szép tiszta nemzeti nyelvünkben „a válasz” malicziájának extraktuma azonban ott kulminál” féle kifejezéseket használ.

A t. szerkesztő ur talán bosszút forral ellenem, amiért e dízeteli sorából kiléptem. Hja! nagyon sajnálom, de másként nem eselekedhettem, mert én sem szeretem az „adósságot” s így minden haszontalan kiadástól tartózkodnom kell.

Azon megjegyzés után, hogy az „Apróságok” igen kellemes hatást gyakoroltak reám s folytatásukat várva várom — ki kell jelentenem, hogy ezen ügyet részemről minden harag és neheteles nélkül befejezettek tekintem és a t. szerkesztőtől további polemia nem boesátkozom.

Szvidniknek úgynevezett „nagy emberei” a nekik illetékes helyen adományozott jelzőért haláljukat lerovandók, külön cikkben óhajtanak a t. szerkesztő urnak némi „apróság” kedvezkedni. Szvidniá, 1884. évi szeptember hó 13-án. Úsz A n t a l. szbiró.

Nyilatkozat.

A „Sárosmegyei Közlöny” szeptember 11-én megjelent 37. számában „Apróságok” elnevezéssel közlött cikkében a lapszerkesztő ur Úsz Antal

*) Ezen rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

szolgabíró urnak egy korábban beküldött közleményével nem látszik megeledeve lenni s Úsz szolgabíró urat azért maga módja szerint megtamadja. Nekünk az ellen kifogásunk nem lehet, a szolgabíró ur magánügyeit maga látja el s tőle függ, valjon s mikép szándékozik ez ügyben is eljárni.

Azonban az említett tisztán magánjellegű cikkváltás alkalmat szolgáltatott a szerkesztő urnak arra, Szvidniknek a szerkesztő ur előtt nagyobb-részt ismeretlen, vele és lapjával mi összekötésben sem álló, egész értelmiségét, polemiajába belevonni és azt esetlen, becsmerlő megjegyzéseivel apostrophálni.

Ezen eljárás ellen igenis van kifogásunk. És midőn a szerkesztő urnak ezen qualifiálhatlan „előfizetési felhívását” határozottan visszautasítjuk, egyben megjegyezni kívánjuk, hogy miután az irodalom terén kivívott érdemeiről, melyek ily lenezésre jogosítanak, csak igen hiányos tudomással bírnak, a szerkesztő urnak tudományos műveltségét mérlegelni nem tudjuk, de nem is kívánjuk; — annál jogosabban mérlegelhetjük azonban, indokolatlan támadása után, társadalmi műveltségét, de nem előnyére.

Vagy talán elég indokot lát a szerkesztő ur, ismeretlen emberek kigunyolására, mert becses lapjára elő nem fizetnek?

Biztosítjuk egyébként a szerkesztő urat, hogy bár társaskörünk ninesen, tisztességes iralyú irodalmi termékek „járataiban” esakugyan megerőltetjük magunkat, de lapját, ha eddig azért nem tartottuk, mert azt nem ismertük, most miután egy közleményéből iralyát és tendenciáját eléggé ismerjük, bajosan fogjuk „járati”.

Végül megjegyezzük, hogy további polemia nem szándékunk boesátkozni és ezen visszautasításokkal az ügyet mi alólítottak magunk részéről befejezettek tekintjük.

Kelt Szvidniken, 1884. évi szeptember 13-án.

Mátyák Sándor, kir. jbiró m. biz. tag. **Paulovics Sándor,** felső-szvidniki gör. kath. plébános m. biz. tag. **Szmrecsányi József,** ügyvéd m. biz. tag. **Tóth István,** szolgabíró segéd m. biz. tag. **Dr. Girtler Aladár,** kir. aljárásbíró. **Zathureczky Zoltán,** szolgabíró irnok m. biz. tag. **Berthóty Marczel,** jbir. irnok. **Kapy Adolf,** bírósági végrehajtó. **Andrejko Ferencz,** jbirósági díjuok. **Tamásko István,** m. kir. postamester. **Gömörly Sándor** körjegyző. **Dr. Eihner József,** makoviczai járásorvos.

Hivatalos rovat.

2670 tksz. 1884.

908 sz. 1—1

Hirdetmény.

Az eperjesi kir. törvényszék telexkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, miszerint: Zempliner Mor gergelaki lakos végrehajtatónak. Bergstein Grünwald Sali és Bergstein József végrehajtatottak elleni árverési ügyében 197 frt s jár. behajtása tekintetéből:

1-ör. Elárvereztetik a nagy-sárosi 79, 822 és 983-ik számu telexjegyzőkönyvbeni 4951, 2167, 2173 és 1887. hr. számu részletek.

2-ör. Kiváltási ár összesen 338 frt.

3-ör. Az árverés a kebelbeli telexkönyvi hivatalban 1884. évi november hó 24-ik napjának délelőtti 10 órájaker megtartatik. —

4-er. Venni szándékozők kötelesek az egyes ingatlanoknál 15 kr, 16 frt 32 kr; illetve 17 frt 40 kr; vagyis összesen 33 frt 87 krt középszézen vagy óvadékpapírokkal bánatpenzül letenni.

5-ör. A vételár egyenlő részletekben és pedig 1-ső részlet harmincz, a 2-ik hatvan, és a 3-ik kilenczven nap alatt a leütéstől számíva 6% kamatokkal az eperjesi kir. adó mint letéti hivatalba lefizetendő, bánatpenz az utolsó részletbe beszámítatik.

6-ör. A feltételek alulírott hatóságnál megtekinthetők.

Kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság Eperjesen 1884. évi augusztus hó 30-án.

FEKETE,
jegyző.

KÖSZEGHY,
elnök.

Nem hivatalos rovat.

Beachtenswerth

PILEPSIE
KRAMPF

et
NERVENLEIDENDE

finden sichere Hilfe durch meine Methode. Honorarer Bestand nach sichbaren Erfolgen. Briefliche Behandlung. Hunderte geheilt.

Prof. Dr. Albert

Für die besonderen Erfolge durch die frau. Wissenschaftl. Gesellschaft mit der grossen goldenen Medaille I. Classe ausgezeichnet.

6. Place du Trône, PARIS.

Levelezés.

Uj-Tátrafüred, szept. 16-án.

Uj-Tátrafüreden rendkívül szép, meleg őszi napok járnak és a turisztika még mostan is fényesen őrli diadalát. A nagyszalóki, lomnici, sőt a gerlachfalvi legmagasabb és gyakran életveszélyes megmászású Tatra csúcsaira is folyvást történnek meg kirándulások, melyek közül pedig különösen a gerlachfalvi legmagasabb csúcsra — az augusztusi havazás után — már szept. elején nem akadt vezető. Két nap óta a német „Kultur“ fiatal bajnok-jelöltjei, a szakáttalan, bajszatlan, szemüveges és fehérsapkás porosz „buschok“ — szám szerint 15-én két tanáruk vezetése mellett, — szintén itt időznek a magas Tátra tövében és annak legmagasabb ormáin, hogy annak természeti tündérbájaiban gyönyörködjenek s meghazudtolják egyuttal a Góthe féle német kultur ezen jelöltjeit. „Nál admirari!“

Ha nem Paczkowski József, nagylengyelhoni ifju, berlini bölcész is, ki augusztus havában még mint tudóhurutos és tudózzadmányban szenvedett beteg, az uj-tátrafüredi „tudósítványok“ on úzte a „tudósgimnasztikát“, hogy elpettyhűdött esont- és izomrendszerét is acélozza, ma már az uj-tátrafüredi „téli vendégek“ nagy bámulatára nap-nap mellett, egy-egy nagyon farsztó s csakis jól megvalasztott, tapasztalt vezetővel létesíthető hegymászást mutathat fel, melyeket az eget ostromló Kárpát legmagasabb csúcsain teljesített. Ezek közül kiemelendők főleg a következők: szept. 11-én a felkai völgyből megmászta a „lengyelnyeret“ és a „taréjkán“ at a „tarpataki völgybe“ ment le; — szept. 12-én a „lomnici csúcsot“ és a „kőpataki tavat és völgyet“ — szept. 13-án a „gerlachfalvi“ legmagasabb Tatra-csúcsot járta meg a „virágos kertből“, visszajövet pedig a csupa görgeteggel fűdött és csaknem járhatatlan „batizfalvi völgyet“ is, végre ismételtén fölkereste a tarpataki „mórénákat“, a hajdani glecserek által amphitheatrumszerű félkörben felhalmozott jégszúcsokat is stb. hogy geognosztai és geológiai tanulmányokat tegyen s különösen Kolbenhayer Károly és Partsch János tátrahegységi tanulmányait folytassa, kiegészítse.

Balogh Andor.

Különfélék.

Köszönetnyilvánítás. Tekintetes Piller Kálmán úr mint új liesérthi birtokos, az ottani r. k. iskola felépítésére 50 frtot o. é. adományozni kegyeskedett, miért neki alulírottak az illető hitközség nevében hálás köszönetet mondanak azon őszinte kívánnal mellett, hogy a Magasságbeli a nagyszívű adományozó becses úri családjával egészségben, boldogságban és növekedő jólétben sokáig éltesse! Liesérthen 1884. szept. 6-án Plaveczy József, plébános, Bili János, gondnok, Szabol János, bíró.

Iskolánnepély Berzeviczén. Berzeviczén f. hó 17-én avatták fel ünnepélyesen az állami elemi népiskola díszes új épületét, mely Breez Sándor eperjesi városi építész terve szerint, a magyar állam költségén épült. Homlokzatára a községi birtokosok márványtáblát alkalmaztak az adományozó miniszter s a buzgó tanfelügyelő, Berzeviczy Tivadar érdemének megörökítésére. A felavató ünnepély és két férfiú — mint az iskola alkotói — személyei iránti lelkes óvatióvá alakult. A ünnepélyt Veni Sante előzte meg, azután iskolába vonult a menet, hol a miniszter és tanfelügyelő megkoszorozott képei alatt, a tanfelügyelő megnyitó s felavató beszédére Pernyik Endre berzeviczei rom. kath. lelkész válaszolt, megható, lelkes szavakban esetelve a községi lakók háliját s az iskola jelentőségét. Az iskola-épület virágokkal és lobogókkal volt feldíszítve, taraczkok durrogtak; az ünnepélyt kedélyes lakoma zárta be a tanfelügyelő hazánál.

Az antiszemita képviselők pártja-szervekedéséről beszél Istóczy 12 röpirata. Az ott foglalt programból kiemeljük a következőket. Első tennivaló lesz az „országgyűlési antisemita pártkör“ újjászervezése, még pedig két társelnökkel, miután a párttagok kétféle politikai árnnyalattal bírnak. Az alakuló házban két antisemita körjegyző lesz: Vadnay Andor és dr. Riez Géza, s ha az öreg Boér Antal megbetegszik, helyette a korra nézve utána következő dr. Nendwich Károly lehet a kör-elnök. Az antiszemita egy elnök és egy jegyző-jelöltet állítanak föl a ház tisztviselőinek választásánál s arra számítanak, hogy a titkos szavazás mellett a titkos antisemita is rájuk szavaznak, a miből megelépedések következhetnek be. A fölrati vitánál az antisemita képviselők külön fölrati-javaslatot terjesztenek elő s talán lesz módjuk arra is, hogy a közűk uralkodó politikai nézetkülönbség kifejezése mellett közösen fejtsék ki benne álláspontjukat.

A városi tanácsnokok minősítése. Tudvalevőleg a minősítési törvényben a városi tanácsnokokról említés téve nincs; ekként tehát kétségessé vált, minő minősítés követelendő ezektől. A belügy miniszter ennekfolytán kimondotta, hogy a törvényben az említett állások betöltésére megkivántató minősítés azért nem íratott elő, mert a városi tanácsbeli állásoknál tekintettel kellett lenni az autonóm városi közigazgatásnak többnyire jelentékeny gazdasági körére. Egyébiránt, jegyzi meg a miniszter, a törvény nem állja útját annak, hogy a

városok maguk határozzák meg a külföle tanácsnokok teendőit szerint a megfelelő qualificatiót.

Rablas. Kozik Imre cipészsegéd Héthársról Péchujfalvára való menetele alkalmával d. u. 4 óratájt, az országút sánczába ledőlven elaludt. Alvás közben két előtte ismeretlen paraszt 8 frt értékű zs-bőráját, nádpálczáját és apró pénzet ellopta és épen menekülni akart, midőn a megrablott felebredt. Azonnal észrevette a történeteket s visszakövetelte az ellopott holmikat, a tettesek azonban köveket ragadva agyonveréssel fenyegették s tetők kivételében azonban az épen arra jött Gabovcsák József péchujfalvi lakos által megakadályoztattak, kinek segítségével sikerült az elrablott tárgyakat vissza kapnia. A tettesek hűsre kerültek.

Templombetörés. Czibulka János Nyirjesen a sekrestye ablak rostélyainak feltörése mellett a templomba bemászott. Tettét észrevették. A lelkész a bíróval együtt azonnal a templomba mentek, de semmi gyanút nem észleltek. Czibulka megszökött s a esendőrségtől üldözötve Lang község egyik korcsmájának udvarán holt részegen feltaláltott. Megmótázása alkalmával egy kulcsot talált nála, melyről később bebizonyult, hogy a tettes azt a templomban lévő Maria oltára alatt lévő pénzeszekrely felnyitására használta. Bevallotta, hogy a leirt helyen már 15 óta üzi a lopást.

Gyujtogatás. Lenártó községben e napokban éjjel 11 órakor tűz ütött ki Blanda András házában. A esendőrség az esetet puhaolva, Blanda András nejtől értesült, hogy ez előtt 3 hóval egy o tani rokonánál többen mulattak, s ezen mulatságon Sutjak Miklós ottani lakos is jelen volt, ki az esti órákban Blandánét, azon czélból, hogy vele nemileg közösüljön, az udvarra hívta. A nő nem tett eleget kívánságának, mire Sutjak azon fenyegetéssel, hogy vele is az történik majd, mi néhány év előtt Franko ottani lakossal megtörtént, eltávozott. Ugyanezen nő állítása szerint a tűz megtörténte után, Sutjakkal találkozáva, neki eljárásáról szemrehányást tett, mire utóbbi oda nyilatkozott, hogy szerencsésnek érezheti magát, ha nagyobb kára nem történt. Sutjak — mint rossz előéletű egyén — elfogott.

Kettős házasság. Zboró községben történt, hogy az ottani zsinagógában Berstein Herman nevű egyén azzal vádoltatott, hogy több helyen több nővel házasságot kötött. Nem lévén igazolványa, a esendőrség által letartóztatott. Vallatása alkalmával oda nyilatkozott, hogy első törvényes neje Pozsonyban meghalt, második neje — kivél Barezán egybekelt — még él. Barezáról Szatmármegyébe költözött, hol ismét egy nővel egybekelt. De ezt is elhagyta s 5—6 év óta csavargó. Mint csavargó és polygamista a járásbírósnak lett átadva.

A toloncz-ügyek elintézésének gyorsítása. A belügyminiszter körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben felhívja szokot, hogy a fővárosi rendőrség által toloncz-ügyben hozzájuk intézett megkereséseket soron kívül záros határidőben, a mulasztást elkövetők felelősségre vonása, illetőleg az okozott költségek megtérítésének kötelezettsége mellett, intézzék el; mert a fővárosi rendőrség által az egyes hatóságokhoz az illetőség kiderítése czéljából intézett megkeresések késedelmes elintézése folytán, a főváros területén a tolonczok létszáma utóbbi időben rendkívüli mérvben emelkedvén: ezen eljárás lassúságának megátolása és a tolonczok létszámának leapasztása szükségessé vált.

Az aszói javító intézet. A belügyminiszter a f. évi január hó 1-től kezdve már használatban lévő fennebbi intézet czélját és rendeltetését minél szélesebb körben megismertetni kívánván: e végből az alapszabályokat figyelmes tanulmányozás és a szükséges intézkedések megtétele végett a törvényhatóságoknak küldte meg. Ezen intézetbe a a budapesti itélő tábla területén lévő összes törvénykezési és közigazgatási hatóságok eszközölhetnek beszállítást. Ezenkívül 120 frt évi díj fizetése mellett, mely összeg különös figyelemreméltó körülmények, pl. szegénység, között 60 frtra is szállítható le, ifjak felvétele egyesek részéről kérhető is ezen intézetbe. Ennyit tartottunk megjegyzendőnek az intézet ismertetése és a közönség tájékoztatása érdekében.

Mit kívánnak a leányok, mit az anyák, mit az atyák? Leányok közönségesen mást nem kívánnak mint udvarlókat, anyák csak kéréket, atyák ellenben eltartókat. Már pedig udvarlót, kérést, eltartót egy személyben találni igen bajos; mert udvarolni könnyű; nem sokkal nehezebb megkérni; de eltartani — mostani időben — nagyon nehéz feladat. Ugyanis, ha udvarolnak leányoknak, csak neki udvarolnak; ha megkérünk leányt, csak őt kérjük; de ha eltartjuk, akkor cipézt, szabót, ékszerest, pipere és több más kereskedőt kell egyszermind eltartanunk. Leányaink nagyon is udvarolnak önmaguknak, semhogy nekünk is kelljen azt tenni; nagyon is sokat kérnek, semhogy mi kérhetnők őket; de még többet kívánnak eltartani, mintsem, hogy mi bírnök őket eltartani. — Az udvarlói kellekek olcsók, de a kirtarsaik sokba kerülnek; mert udvarolni egy és ugyanazon módon lehet mindenütt; míg ellenben a kirtartás változó, amint a divat változik, azért van annyi udvarló és kevés kéré!

Somoskeőy Budapesten. A „hires ember“ most kevésbé pikáns, de annál hasznosabb ügyben jár el nálunk. A jövő évi országos kiállításon akar

részt venni, mint az „önműködő motor“ föltalálója és szabadalmazott gyártója. Gyára Manchesterben van és nagy forgalomnak örvend. Somoskeőy a kiállításon egy különpavillont szándékozik építtetni gépeinek. — Bécsben ezuttal nyugtot hagytak Somoskeőynek. A rendőrségnek csak annyi baja volt vele, hogy táviratozott Budapestre, vajjon kell e itt Somoskeőy? A válasz tagadó volt. — A budapesti kir. büntető bíróságnál csakis bírói zártörés miatt van ellene vizsgálat folyamatban, de ez is olyan stádiumban van, hogy nincs mit tartania tőle. Budapesten Somoskeőy nagyon visszavonultan él. Mióta gyáros lett, nagyon megkomolyodott és — meggazdagodott. Csak egy csillognak rajta a sokkaratú gyémántkövek! Még egy lényeges változás állott be nála. Megnősült. Lady Alice York lett a felesége, ugyanaz, a ki két évvel ezelőtt is kísérője volt. Somoskeőy csak egy-két napig marad Budapesten, aztán visszamegy Bécsbe, innen pedig Londonba s csak a jövő tavasszal rándul be ismét hozzánk a kiállításra.

Az elveszett vagy eltolvajított tárgyak kipuhatolására igen czélszerű rendeletet bocsátott ki az ausztriai es. kir. belügyminiszterium. A hazalók és zsbárosoknak, rendőri ellenőrzés czéljából meg-hagyja, hogy az ellopott, vagy elveszett tárgyakra vonatkozó s nekik kézbesített hivatalos értesítéseket megtartani, s az ellenőrző rendőri közegeknek esetről-esetre felmutatni tartoznak. Ezen miniszteri rendelet folytán a helytartó-tanács pedig oda utasította a végrehajtó közegeket, hogy az ily értesítvények elismervények mellett kézbesíttessenek. Mily szakszerű rendszert lehet Ausztriában, hol ily pedans aprólékoságokig terjedhet a közigazgatási rendszert figyelme. Nálunk a zsbárosok és hazalók szabadon üzhetik mesterségüket. Az elveszett vagy ellopott tárgyakról első sorban a hirdalokból szoktak értesülni, — persze ezt többnyire a rendőri hivatalos titkok hűségese megörzésének köszönhetik. — hogy tudhassák, meről fú a szél, és mit kell tenniük ellenében. De meg is szokott ám aztán kerülni a kezeikbe került lopott vagyon!

A tolonczügy rendezése. Torontálmegye részéről figyelemreméltó előterjesztés tettetett a szakminiszterhez, a tolonczügy kimerítő és tüzetes rendezésének érdemében. „Nem lévén ugyanis tüzetesen megállapítva — ugymond az előterjesztés — hogy mely esetben köteles a község az odatonlonczozott egyént minden körülmény közt elfogadni, a toloncz gyakran vagy szabadon bocsátatik, vagy visszaküldetik a kiindulási helyre. Kimondandó lenne, hogy a rendeltetési község azon esetben is köteles legyen a toloncz elfogadására, illetőleg átvételére, ha a községi illetőség minden kétséget kizárólag és okmányszerűen egyelőre meg nem állapítható, oly támpontok azonban léteznek, melyek azt valószínű teszik.“ Általában pedig az illetőségi ügy alapos rendezét is sürgeti a fel-terjesztés.

A megyei és járási tisztviselők napi díjai. Ujabbán előfordult eset alkalmából a belügyminiszter kimondotta, hogy az utiállánnyal ellátott megyei tisztviselők és pedig a központiak az egész megye, a járásiak pedig saját járásuk területén teljesített hivatalos eljárásukért, a házi pénztár irányában fuvarköltiséget és napidíjat fel nem számíthatnak.

A kolera. A Franciaországban kiütt ázsiai kolera keletkezési helyén Toulonban és vidékén ugyszolván megszűntnek tekinthető. Nem ugy veünk szomszédos Olaszországban, hol egyre terjed a ragály, pusztít és öl. Legujabb hírek szerint már az ausztriai határ közvetlen közelén is fordultak elő kolera halálozások, s így az idő valóban itt van, hogy a védekezéshez teljes komolysággal hozzá lássunk.

Kormányozható léghajó. Egészen kétség-telennek látszik, hogy a kormányozható léghajó föltalálása tény. Az első kormányozható léghajó augusztus 9-ikén emelkedett föl Meudonban; formája olyan, mint egy hosszú szivaré, mely egy kerékkel és egy kormánylapattal van ellátva. A léghajót, kivülről nem látható, rendkívül erős gép hajtja. A léghajót a hadügyminiszterium léghajózási osztálya készítette Meudonban. A léghajósok előbb fölemelkedtek a Leudon melletti hegy fölé, mielőtt a hajtókerekeket mozgásba hozták volna. A látvány, amit nyújtottak, valósággal esodálatra méltó volt. A léghajó előbb keletnek röpülése hasonló lehetett egy vágató ló gyorsaságához. Azután egyszerre, mint egy gözhajó megfordult, s Bicetre és Vilacomblay felé haladt. Nemsokára ismét megfordult, s ugyanazon a helyen szállott alá, egy-erdő tisztásán, ahonnan kiindult. Az egész kéjutatás 35 másodpercig tartott s olyan pontossággal és biztonsággal történt meg, hogy minden jelenlevőt bámulatra ragadott. A léghajó kormányozhatósága ezzel kétségbe nem vonható ténynyé vált, feltalálót, kik az első utat megtévék, élénk szerencsekívánatokkal halmozták el; ezek Rengard és Kerbs Arthur századosok, a léghajózási osztály igazgatója és aigazgatója. Ők már hat éve lankadatlan szorgalommal dolgoznak új találmányukon, melynek hordereje alig becsülhető meg most még eléggé, különösen ha a többi utak is olyan jól sikerülnek, mint az első próbánál. A párisi lapok lelkesen üdvözlök az új találmányt, mint a francia ipar egyik legkiválóbb vívmányát.

Az új ipartörvény által, amely f. évi október hó 1-én lép életbe, az iparhatóságok több oly

teendővel bíztattak meg, amelyek által munkásságuk eddig igénybe véve nem volt. Ilyenek: a képesítéshez kötött iparosokról, a gyárosokról, a kereskedőkről és egyéb iparosokról külön-külön vezetendő parlajstromok, a taonezajstromok, a segédajstromok vezetése és a munkakönyvek kiállítása; továbbá az ipartestületek alakítása, a befolyó díjak és bírságok elszámolása.

Az időközben lemondott vagy elhalt megyebizottsági tagok helyének betöltése kérdéséhez. Több megye közönsége, az időközben elhalt, lemondott, vagy tagsági képességüket veszített választott bizottsági tagok helyeit, évközben tartott pótválasztás útján töltötték be. A belügyminiszter az 1870. XLII. t.-ez. 29-ik §-ára hivatkozással kimondotta, hogy az ilyen pótválasztások nem foghatnak helyt, — s az így megüresült választott bizottsági helyek csakis az év végén eszközöndő általános közigaztató választáskor töltendők be.

A csendőrségi havi jelentések beküldése. A belügyminiszter elrendelte, hogy a kerületi csendőrpáncsok és területükön előfordult eseményekről főlve havi jelentéseket minden hó 10-ig az illető megye alispánjához tudomás végett befejezzék.

A fegyelmi törvények módosítása. Torontálmegye közönsége a közigaztatói tisztviselők és községi előjárók fegyelmi vizsgálata esetében, az azoknak hivataluktól való felfüggesztése körül követendő eljárás szabályozása iránt mozgalmat indított meg, melyhöz közlebb Aradmegye törvényhatósága is esatlakozott, feliratot intézett a belügyminiszterhez, melyben kérelmeztetik, hogy a közigaztatói tisztviselők fegyelmi ügyeire vonatkozó törvényes rendelkezések a büntetőtörvénykönyv rendelkezéseivel lehetőleg összhangba hozassanak.

A „Magyar Salon”-ból, melyet Fekete József és Hevesi József gondval szerkesztették és jó izléssel állítottak ki, ismét megjelent egy havi füzet, az ötödik számu. A tartalom és képek első része, a jövő havi bajai ünnepély alkalmából. Tóth Kálmánra vonatkozik. Elöl látható Tóth Kálmán ölképe Pataky László rajzában. Ez arcképhez Szana Tamás írt élet- és jellemrajzi vázlatot. A füzet többi tartalma: „Rofai Kalára” székely népballada, B-nedek Elek gyűjtéséből. (képpel); „A vámnál” című életkép, Pataky László rajzolta; „A magyar földbirtok megterhelése”, közigaztatói dolgozat, dr. Heljai Ferenczétől; „Az apja fia” Jókai regényének folytatása, (képpel); „Felsőmagyarországi képek”, „Leszáll a nap”, vers gróf Vay Sándortól; „Laube Henrik”, remiszeczenziák, Ötvös Adolftól, arcképpel; „Az első pillangó”, elbeszélés Tóth Józseftől, három illusztrációval; „A Wagner-kultusz Németországban”, Tábori Róberttől; „A Jäger-fele ruházatkodásról”, dr. Kodolányi Antaltól; „Egy régi magyar műemlékről”, dr. Körössi Lászlótól; „Utazás a Duna jegén”, Borostyáni Nándortól, folytatás, három rajzzal; „Könnyű a madárnak”, Siposs Soma verse, esinos rajzkeretben; Lukácsy Sándor „Isten keze” című új népszimfővéből mutatvány; „Tudományos apróságok” (Dr. Ferencz egy kis levelének másával), Kussuth L. Tivadar új vasuti kocsija három ábrával, divat s egyéb apró közlések, „Az erdőben” című kép báró Mednyánszky Lászlótól, „Svájezi tájkép”, tréfas rajzok sajtóhibákról, arcz- és börze-játékról, himnusz-alány, illusztrált adomák. Szóval a füzet tartalma bő, változatos, elének érdekű s illusztráció is számos van benne.

A „Pesti Hírlapot”, mely ez idő szerint a legelterjedtebb és legértelmesebb magyar napilap s mely a legkiválóbb publicistikai és szépirodalmi erőket egyesíti maga körül, melegen ajánljuk a magyar olvasó közönség pártfogásába, mint oly demokratikus lapot, mely nem szolgál egy pártot sem, csak a magyar állam és nemzet ügyét s eszerint mindenki pártkülömbőség nélkül élvezheti. A Pesti Hírlap, tekintve nagy terjedelmét — mindennap 14—16, vasár- és ünnepnapokon husz-huszonnyeg s hétfőn és ünnepek után is tízenkét oldalon jelenik meg — ma a legolcsóbb lap is. Negyedévre 3 ft 50 kr.; egy hóra 1 ft 20 kr.; tehát csak 20 királ drágább, mint a legkisebb néplapok, melyeket terjedelmre négyszeresen mul felül Gazdag napirovatán kívül folyton egy vagy két jó regényt közöl; naponként két-három sőt négy terezt hoz; színházi, távirati és napihír rovata bővebb, mint a legnagyobb lapoké, melyeket jól értelesség dolgában is kiállja a versenyt. Benne a komoly, politikai és egyéb megilleti a neki való olvasmányt, mint a szépirodalmat kedvelők, kiknek divattudósításokkal és hetenkint zene-melléklettel is kedveskedik. Vezérekkel felváltva; Pulszky Ferencz, Bekes Gusztáv, Tóth Kálmán, Ötvös Károly, Pesty Frigyes írják; terezeit, karezoatát: Mikszath Kálmán (Searron), Bartók Lajos (Don Pedro), dr. Kenedi Géza (fel. szerkesztő), Tábori Róbert (Columbus), Ludy Sándor és Gyöngyösi László belmunkatársak s a külmunkatársak közül: Agai Adolf (Csieseri Bor), Kürthy Emil, dr. Váradi Antal, Tóth Béla, dr. Sziklai János, dr. Rado Antal, Györy Vilmos, Könyves Tóth Kálmán, Sebők Zsigmond, Roboz István, Milkó Izidor, Csáktornyai Lajos, Gabányi Árpád s általában az öregebb és ifjabb írók közül a kiválóbbak szolgáltatják. Szeptember elsejétől kezdve előfizetőnek azt a különös kedvezményt is nyújtja, hogy ezek minden va-ánap külön négyoldalos zene-mellékletet kapnak a laphoz, a legújabb és legjobb zongoradarabokkal, vastag finom papírra nyomva, úgy hogy azok negyedévenként egy-egy tartalmas zenealbumba lesznek köthetők mely méltan foglalhat helyet művelt családjaink asztalán. A „tisztelt Hazból” és „mélissas Hazból” cím alatt a jeles tollu Mikszath Kálmán által írt s országzserte közkezdveltségre kapott országgyűlési karezoatokat ezentúl időkint apró művészi rajzok és karrikaturák fogják még érdekesebbé tenni. Valóban méltó a Pesti Hírlap a legnagyobb pártolásra. A kiadóhivatal (Budapest, V., Nándor-utca 7., Légrady testvérek) levelező lapon nyilvánított óhajra mutatványzókat egy hétig ingyen küld.

— **Mejlelt** a „Magyar telekkönyvi rendtartás,” kapcsolatosan az ingatlanokra vonatkozó végrehajtási eljárással Elméleti és gyakorlati kézikönyv, tanulok, vizsgára készülők, ügyvédek, bírák, hivatalnokok, és községi előjárók használatára. A mű átkarol mindent, a mi a telekkönyvekre vonat-

kozik és 634 nagy octáv oldalon következő részekre oszlik: I. rész: A telekkönyvi intézmény kezdete és fejlődése. — II. rész: Telekkönyvi rendelet — III. rész: Az új telekkönyvek vezetését tárgyzó szabályok. — IV. rész: Végrehajtás az ingatlanokra. — A bonyolultabb részek szakszerűleg szerkesztett iromypéldákkal vannak ellátva. A mű az irodalomban és a gyakorlati jogéletben hezsgopolt. E mű ára 3 ft., bekötve 3 ft 50 kr. Gyűjőknek 10 példány után egy tiszteletpéldányra van igényök. Az aláírási izek Szódi S. nyomdász-kiadóhoz Karczagra küldendők.

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**
Kiadótulajdonos: **Haisch Lajos.**

N y i l t - t é r .*)

Hogyan volt?

Nem ezivakodási viselkedésből vagy hiúságból, de tisztán a keeszközi kuruzslók állítólagos ügyeiket tárgyzó cikkre adott hivatalos jellegű „Válaszom” cizájának megvilágítása végett kívánok hírlapilag a „Sárosmegyei Közlöny” tisztelt szerkesztőjéhez néhány sort intézni.

Valóban nagy csodálkozásomnak kell kifejezést adnom, hogy a fentebb jelzett hírlap t. szerkesztője, a ki iránt önzetlen hazafiságánál és tisztza jelleménél fogva mely tisztelettel viseltetem — egy közérdekű ügyben tett védelmi nyilatkozatom hangját félre magyarázván, engem a „Sárosmegyei Közlöny” 37-ik számában megjlelt „Apróságok” című cikkben rosszakarattal illetőleg „maliceziával” vádol. Nem saját igazolásomul, mert hiszen ezzel nem tartozom a t. szerkesztő urnak, de az igazság érdekében ki kell jelentenem, hogy a „Válaszomban” használt ezen kitévellel: „mert a kérdéses hírlapot Szvidniken senkiesem járátja” esupin azt akarja jelezni, hogy a keeszközi kuruzslókra vonatkozó közlemény későn jutván kezeimhez, — csakis tíz nap mulva intézkedhettem s így távol volt azon naiv gondolat, hogy a „Sárosmegyei Közlöny”-t előfizetőinek esekély száma miatt pelengere állítani és „feléje egy rugást intézni” akartam volna.

Ez utóbbihoz a t. szerkesztő ur — úgy látszik — nagyon jól ért Biztosíthatom a t. szerkesztő urat, hogy legkisebb gondom is nagyobb annál, hogy azzal törődjem, hol és hány előfizetője van a „Sárosmegyei Közlöny”-nek.

Hivatalos természetű „Válaszom” minden utógondolat kizárásával azt ezélozta, hogy az „egy előfizető” valoban szép iralyának gunytárgyává tétele nélkül, a kuruzslás által elkövetett kihágásoknak megelőzése és megtorlása tekintetéből hivatalos állásomnál fogva helyes utra tereljem.

A t. szerkesztő ur azt állítja, hogy cikkemben élezelni akartam és „ügyetlen élezelődésem” tárgyál az „Egy előfizető” szemeltem ki, a kit nem tudtam megczáfolni, mert magam is beismertem, hogy Keeszközön üzik a kuruzslást, — erre nézve csak azt jegyzém meg, hogy én szerény nézetem szerint alapos érvekkel és nem élecekkel igyekeztem a cikkíró megczáfolni; abból, hogy én Bicsa Mihály keeszközi lakost az 1880-ik évben kuruzslás miatt 50 frtnyi pénzbüntetéssel sújtottam, a zó t a pedig ilyenmü feljelentés hivatalomnál nem történt és a kuruzslásról sem én, sem alantas közgeim hivatalos vagy magán tudomással nem bírtak — korántsem lehet beisméremsemre következtetést vonni. Hogy e részben ki követett el közölünk ügytelenséget, azt a nagy-érdemű olvasó közönség böles bíralatára bízom.

Írályommal sohasem dísekedtem és sohasem iparkodtam azt Kosuth ragyogó stilisztikájával egy színvonalon állónak feltüntetni. Ha a versenyt kiállhatnám és ha sikerülne nekem e téren legalább némi sikert aratni, úgy bizonyára nem a „Sárosmegyei Közlöny” hasábjait venném igénybe irodalmi termékeimnek a közönséggel való megismertetésére, de eltekintve ettől, — biztosíthatom a t. szerkesztő urat, hogy mai képzettségem mellett sem késném a lefizetett tandíjat oly tanítóm-tól visszakövetelnem, a ki szép tisztza nemzeti nyelvünkben „a választ maliceziájának extraktuma azonban ott kulminál” féle kifejezéseket használ.

A t. szerkesztő ur talán bosszút forral ellenem, amiért előfizetői sorából kiléptem. Hja! nagyon sajnálom, de másként nem eselekedhettem, mert én sem szeretem az „adósságot” s így minden haszontalan kiadástól tartózkodnom kell.

Azon megjegyzés után, hogy az „Apróságok” igen kellemes hatást gyakoroltak reám s folytatásukat várva várom — ki kell jelentenem, hogy ezen ügyet részemről minden harag és neheteles nélkül befejeztem tekintem és a t. szerkesztővel további polemia nem boesátkozom.

Szvidniknek úgynevezett „nagy emberei” a nekik illetékes helyen adományozott jelzőért halájjukat lerovandók, külön cikkben óhajtanak a t. szerkesztő urnak némi „apróság”-al kedveskedni. Szvidniá, 1884. évi szeptember hó 13-án. Úsz A n t a l. szbiró.

Nyilatkozat.

A „Sárosmegyei Közlöny” szeptember 11-én megjelent 37. számában „Apróságok” elnevezéssel közölt cikkében a lapszerkesztő ur Úsz Antal

*) Ezen rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

szolgabíró urnak egy korábban beküldött közleményével nem látszik megelegetve lenni s Úsz szolgabíró urat azért maga módja szerint megtamadja.

Nekünk az ellen kifogásunk nem lehet, a szolgabíró ur magánügyeit maga látja el s tőle függ, valjon s mikép szándékozik ez ügyben is eljárni.

Azonban az említett tisztán magánjellegű cikikkiváltás alkalmat szolgáltatott a szerkesztő urnak arra, Szvidniknek a szerkesztő ur előtt nagyobb-részt ismeretlen, vele és lapjával mi összekötésben sem álló, egész értelmiségét, polemijába belevonni és azt esetlen, becsmerlő megjegyzéseivel apostrophálni.

Ezen eljárás ellen igenis van kifogásunk. És midőn a szerkesztő urnak ezea qualicálhatlan „előfizetési felhívását” határozottan visszautasítjuk, egyben megjegyezni kívánjuk, hogy miután az irodalom terén kivívott érdemeiről, melyek ily lenezésre jogosítanak, csak igen hiányos tudomással bírnak, a szerkesztő urnak tudományos műveltségét mérlegelni nem tudjuk, de nem is kívánjuk; — annál jogosabban mérlegelhetjük azonban, indokolatlan támadása után, társadalmi műveltségét, de nem előnyére.

Vagy talán elég indokot lát a szerkesztő ur, ismeretlen emberek kigunyolására, mert becses lapjára elő nem fizetnek?

Biztosítjuk egyébként a szerkesztő urat, hogy bár társaskörünk nincsen, tisztességes irályu irodalmi termékek „járataiban” csakugyan megerőltetjük magunkat, de lapját, ha eddig azért nem tartottuk, mert azt nem ismertük, most miután egy közleményéből irályat és tendenciáját eléggé ismerjük, bajosan fogjuk „járati”.

Végül megjegyezzük, hogy további polemia nem szándéknunk boesátkozni és ezen visszautasításokkal az ügyet mi alólítottak magunk részéről befejezettnek tekintjük.

Kelt Szvidniken, 1884. évi szeptember 13-án.

Mártyák Sándor, kir. jbiró m. biz. tag. **Paulovics Sándor,** felső-szvidniki gör. kath. plébanos m. biz. tag. **Szmracsányi József,** ügyvéd m. biz. tag. **Tóth István,** szolgabíró segéd m. biz. tag. **Dr. Girtler Aladár,** kir. aljárásbíró. **Zathureczky Zoltán,** szolgabírói írnök m. biz. tag. **Berthóly Marczel,** jbir. írnök. **Kapó Adolf,** bírósági végrehajtó. **Andrejko Ferencz,** jbirósági díjnok. **Tamásko István,** m. kir. postamester. **Gömöry Sándor** körjegyző. **Dr. Eihner József,** makoviczai járásorvos.

Hivatalos rovat.

2670 tksz. 1884.

908 sz. 1—1

Hirdetmény.

Az eperjesi kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, miszerint: Zempliner Mor gergelaki lakos végrehajtatónak, Bergstein Grünwald Sali és Bergstein József végrehajtatottak elleni árverési ügyében 197 ft s jár. behajtása tekintetéből:

1-or. Elárvereztetik a nagy-sárosi 79, 822 és 983-ik számu telekjegyzőkönyv-ekbeni 4951, 2167, 2173 és 1887. hr. számu részletek.

2-or. Kizáltási ár összesen 338 ft.

3-or. Az árverés a kebelbeli telekkönyvi hivatalban 1884. évi november hó 24-ik napjának délelőtti 10 órájkor megtartatik.

4-or. Venni szándékozők kötelesek az egyes ingatlanoknál 15 kr, 16 ft 32 kr; illetve 17 ft 40 kr vagyis összesen 33 ft 87 krt kespzénben vagy óvadékpapírokban bánatpenzül letenni.

5-or. A vételár egyenlő részletekben és pedig 1-ső részlet harmincz, a 2-ik hatvan, és a 3-ik kilenczven nap alatt a leütéstől számíva 6% kamatokkal az eperjesi kir. adó mint leteti hivatalba lefizetendő, bánatpenz az utolsó részletbe beszámítatik.

6-or. A feltételek alulírott hatóságnál megtekinthetők. Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság Eperjesen 1884. évi augusztus hó 30-án.

FEKETE,
jegyző.

KÖSZEGHY,
elnök.

Nem hivatalos rovat.

Beachtenswerth

PILEPSIE
KRAMPF
et
NERVENLEIDENDE
finden sichere Hilfe durch meine Methode. Honorarer nach sichbaren Erfolgen. Briefliche Behandlung. Hunderte geheilt.
Prof. Dr. Albert

Für die besonderen Erfolge durch die frau. Wissenschaftl. Gesellschaft mit der grossen goldenen **Medaille I. Classe ausgezeichnet.**

6. Place du Trône, PARIS.

Mi alólírottak
 az
ANDEL J.-féle tengertüli port
 a
behintetőgéppel együtt

ANDEL JÁNOS gyarmatárú-kereskedéséből
PRÁGA (Dominikaner utca)

hozattuk, és miután ezen aranyos por használata által igen gyötrelmes rovarköltéstől megmenekültünk, nem mulasztjuk el mindenkinék, ezen biztos irtószert, az összes rovaroknak gyökeres kiirtásához, — kiválóan ajánlani.

A por tetteleg egy igazi különlegesség, mindenkinék esodálkoznia kell azon roppant erején és pusztító hatásán, melylyel bir és a rovarokra gyakorol.

A behintetőgép szinte egy igen czélszerű találmány, mely szolgálatját pompásan megteszi.

Neuhaus, 1874. július 26-án.
 A. Kopidlansky pékmester, A. Lorenz pékmester, K. Prokeš pékmester, E. Kaufried gyártulajdonos. 901 5—3

Kapható a gyógyfűkereskedésben

„a fekete kutyához“
Huss (Dominikaner) utca, Prága
 és mindenütt, hol ezen hirdetésny találkozik.

Andel J.-féle
 új felfedezett
TENGERTÜLI POR

pusztít

poloskát, bolhát, svábot, molyt, oroszbogárt, legyet, hangyát, pinczebogárt, madármolyt, egyáltalában mindennemű rovar, — napjaink természetfölötti gyorsasággal és bizossággal — olyformán, hogy a létező rovaroktól még csak nyoma sem marad annak.

Valódi minőségben és olcsó áron hapható:

Prága 900 5—3
ANDEL J.-féle gyógyfűkereskedésben
 13. „a fekete kutyához“ Huss utca 13.

Eperjesen:
Schmidt Károly
 gyógyfűkereskedés.

HIRDETÉS.

A szemétei fürdőbéli vendéglő folyó évi október 1-től kezdve 3 évre újból kibérlendő lévén, felhívtnak mindazok, kik e vendéglőt kibérelni akarják, hogy ez irányban zárt ajánlatukat azon határozott kitéttel — hogy a bérletételek előtte ismeretesek — Ridáresik Gábor társulati pénztárnok urhoz 100 forint cautio bemellékelése mellett 1884. évi szeptember 25 ig annálkább betérjesszék, mert később benyújtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A kibérlési föltételek ugyancsak Ridáresik Gábor urnál bármikor megtekinthetők.

Kelt Eperjesen, 1884. szeptember 4 én.
 904 2—2 **A fürdőigazgatóság.**

Bizonyítvány.

Az alólírottak egy általuk eszközölt szoros vizsgálat alapján kijelentik, hogy a párisi **Cawley és Henry** urak francia szivarkapapir-gyárából származó „**LE HOUBLON**“ szivarkapapirt kitünő minőségűnek, minden idegen alkatrésztől különösen minden az egészségnek ártalmas anyagoktól is mentnek találták.

Bécsben, 1884-i május 24-én.

Al.: **Dr. Pohl J. J.**
 a vegyi technológia nyilv. rendes tanára
 a csász. kir. műegyetemen.

Al.: **Dr. Ludwig E.**
 az orvosi vegytan es. k. nyilv. rendes tanára
 a bécsi egyetemen.

Al.: **Dr. Lippmann E.**
 a vegytan rendk. tanára
 a bécsi egyetemen.

(Fentebbi aláírások helyessége **Dr. Homann J.** csász. kir. jegyző ur által Bécsben bizonyított. Fentebbi bizonyítvány aláíratott a csász. kir. külügyministerium és a bécsi francia követség által 1884-i május 28.-én.

Kiadóhivatal: Budapest, V. Nádor-utca 7. sz.

Előfizetési árak

a „Pesti Hirlap“-ra:	
Egész évre	14 ft — kr.
Felévre	7 " — "
Negyedévre	3 " 50 "
Egy óra	1 " 20 "
Egyes szám helyben	4 kr.
Vidéken	5 kr.

PESTI HIRLAP

legolcsóbb, legjobb, legelterjedtebb magyar
POLITIKAI NAPILAP.

Megjelen
 mindennap,
 az ünnep- és vasárnapokat követő
 napokon is,
 2 2 1/2 i ven

Mutatványszámok kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küldetnek.

Subscriptions-Einladung.

Es wird dem P. T. Publikum hindurch bekanntgegeben, dass auf Grund des Beschlusses, der von uns Gründern, am 5. September l. J. abgehaltenen Conferenz, die Gründung einer Thonwaaren- und Ofenfabrik in Eperies in Form einer Actien-Gesellschaft beschlossen wurde.

Zur Beschaffung des mit fl. 80.000 bestimmten Actien-Capitals werden 800 Stück Actien im Nom. Werthe von fl 100 emittirt, davon werden, nach dem die Gründer bereits 230 Stück fest übernommen haben, 570 Stück zur öffentlichen Subscription aufgelegt.

Subscriptions-Bedingungen.

Die öffentliche Subscription findet vom 25. September bis inclusive 10. October l. J. in Eperies bei der **Eperieser Sparcassa**, beim **Eperieser Bankverein** und bei der **Eperieser Volksbank**, in den gewöhnlichen Geschäftsstunden statt.

Jeder Subscriber hat bei Zeichnung eine Caution von 1 % des gezeichneten Nominal-Betrages zu erlegen.

Die näheren Details enthalten die bei den Subscriptions-Stellen aufgelegten Prospective, welche dem P. T. Publikum auf Verlangen durch den Eperieser Bankverein zugesendet werden.

907 3—1

Das Gründungs-Comité.